

Informe en relació amb l'Ordenança de creació de fitxers de protecció de dades de caràcter personal de l'Ajuntament d'Aiguafreda.

L'Ajuntament d'Aiguafreda sotmet a informe de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades l'Ordenança de creació de fitxers de protecció de dades de caràcter personal de l'Ajuntament d'Aiguafreda.

La tramesa que s'efectua des de l'Ajuntament s'acompanya d'una certificació de 30 de maig de 2012, en relació amb l'aprovació d'aquesta Ordenança i que conté el text de la mateixa. La disposició inclou una exposició de motius, set articles, una disposició final i un annex pel fitxer que es crea amb la denominació "*Fitxer videovigilància de les instal·lacions de l'Àrea d'Aportació de la Deixalleria Municipal*"

Així mateix, la tramesa s'acompanya de la Memòria del sistema de videovigilància a l'Àrea d'Aportació d'Aiguafreda.

(...)

Fonaments jurídics

I

(...)

II

Escau en primer lloc, fer referència a algunes qüestions relatives al text de la disposició, per passar després a referir-nos al text de la memòria i al text del fitxer que s'incorpora a l'annex de la disposició.

En primer lloc, atès el contingut de la disposició, consistent en la creació d'un únic fitxer, el títol de la disposició no hauria de referir-se a fitxers en plural, sinó en singular, o bé identificant el nom concret del fitxer que es crea. Aquesta observació és extensible també als articles 1, 2, 3, 4 i 6.

En segon lloc, l'últim paràgraf del Preàmbul s'hauria d'adequar al contingut de la disposició general, això és, exclusivament a la creació d'un fitxer. Per tant s'hauria de suprimir la referència a la modificació i supressió del fitxer. D'altra banda, en aquest paràgraf també s'ha d'adequar la referència al Registre on s'ha d'inscriure el fitxer així com el fonament jurídic que preveu aquesta obligació. Tal com recull l'article 6 de l'ordenança, s'hauria de fer constar el Registre de Protecció de Dades de Catalunya, i la referència a l'article 39 de la LOPD s'hauria de suprimir i en el seu lloc indicar l'article 55.3 del RLOPD en relació amb l'article 11 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades que disposa la inscripció en el Registre de Protecció de Dades de Catalunya dels fitxers inclosos dins l'àmbit d'actuació de l'Autoritat. A partir d'aquesta inscripció serà la mateixa Autoritat Catalana de Protecció de Dades la que en donarà trasllat al Registro General de Protección de Datos de la Agencia Española de Protección de Datos.

D'altra banda, a l'article 6 de la disposició s'ha de modificar la referència que s'efectua a l'Agència Catalana de Protecció de Dades per l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Finalment, i pel que fa a les mesures de seguretat, el segon paràgraf de l'article 1, a banda d'adequar els temps verbals emprats (on diu "creïn" ha de dir "creen"), seria bo, als efectes de millorar la sistemàtica de la disposició, que s'unifiqués amb el contingut de l'article 4 de l'ordenança.

III

A continuació s'analitza la Memòria corresponent a les càmeres de videovigilància de l'Àrea d'Aportació de la Deixalleria Municipal d'Aiguafreda.

En primer lloc, cal partir de la constatació que la instal·lació de càmeres de videovigilància comporta una recollida de dades consistents en imatges de persones que poden ésser identificades o identificables. Aquestes dades tindran la consideració de dades personals en la mesura que permetin la identificació efectiva d'una persona, d'acord amb el que disposen els articles 3.a) de la LOPD i 5.1.f) del RLOPD. Conseqüentment, la instal·lació del sistema de videovigilància i els tractaments posteriors de les imatges o de les imatges i veus que se'n derivin estaran subjectes a la normativa sobre protecció de dades personals, sens perjudici d'altra normativa aplicable i del respecte a altres drets fonamentals, com ara el dret a la intimitat i a la pròpia imatge.

En aquest sentit, cal tenir en compte la Instrucció 1/2009, de 10 de febrer, sobre el tractament de dades de caràcter personal mitjançant càmeres amb fins de videovigilància (en endavant, Instrucció 1/2009). Aquesta Instrucció 1/2009 concreta els principis i les garanties que estableix la LOPD (com ara, el principi de qualitat – i dins d'aquest, el principi de proporcionalitat-, els drets d'*habeas data*, les mesures de seguretat, etc) en l'àmbit corresponent al tractament de dades personals consistents en imatges, i si escau, veus, amb finalitats de videovigilància i mitjançant càmeres. Alhora, aclareix el marc jurídic aplicable, òbviament dins l'àmbit d'actuació d'aquesta Autoritat.

La Instrucció 1/2009 resulta aplicable als tractaments de les imatges a què es refereix el fitxer de videovigilància de la disposició, d'acord amb l'article 3.1 de la mateixa norma, per la qual cosa cal subjectar-se a les obligacions que es preveuen en dita Instrucció.

Entre d'altres aspectes, esdevé rellevant destacar que l'article 10 de la Instrucció 1/2009 preveu que, amb caràcter previ a la creació del fitxer, s'ha d'elaborar una Memòria on es concretin les característiques del tractament previst i les circumstàncies concurrents, la qual cosa pot permetre avaluar millor la informació que inclogui el fitxer.

En general, el contingut de la Memòria presentada, s'ajusta al que estableix l'article 10 citat, però, tot i així, escau fer les consideracions següents:

-En relació amb l'apartat relatiu a "*l'òrgan responsable del fitxer, persones operadores del sistema de videovigilància i persona responsable de la instal·lació i el seu manteniment*" (article 10.1 a) de la Instrucció):

En primer lloc es troba a faltar l'òrgan responsable del fitxer. De conformitat amb la informació que es desprèn del fitxer, en aquest apartat s'hauria d'indicar que és l'Ajuntament d'Aiguafreda.

En relació amb les persones operadores del sistema es preveu que siguin els vigilants municipals, per tant, sembla clar que es tracta de personal propi de l'Ajuntament.

Pel que fa a la persona responsable de la instal·lació se n'indiquen dues, l'Alcalde de l'Ajuntament i el Regidor de Medi Ambient del municipi. Al respecte, encara que la decisió d'instal·lar un sistema de videovigilància es prengui per part d'aquestes persones, cal indicar qui realitzarà efectivament la instal·lació del sistema. Per tant, s'hauria d'indicar si anirà a càrrec del personal de l'Ajuntament o bé de l'empresa que subministra les càmeres.

Respecte al manteniment, es preveu a càrrec de la "persona encarregada del manteniment i bon funcionament de la instal·lació, que és el responsable de la deixalleria municipal", sense que quedi clar si aquest responsable és personal propi de l'Ajuntament o si es tracta d'una empresa contractada per l'Ajuntament per dur a terme aquest servei. Per tant, també caldria clarificar aquest aspecte.

Pel que fa a l'accés a les imatges, també hauria de quedar clar si només hi tindran accés els vigilants municipals o també la persona encarregada del manteniment de la instal·lació. En aquest sentit, es fa avinent que, en cas que el manteniment comporti l'accés a les imatges i es dugui a terme per una empresa contractada per l'Ajuntament, es consideraria una cessió de dades efectuada per l'Ajuntament, responsable del fitxer, tret que, en aquest cas, es formalitzi amb aquesta empresa un contracte d'encàrrec del tractament que doni compliment a les previsions de l'article 12.2 de la LOPD.

Sense l'existència del contracte d'encarregat del tractament, l'accés a les dades personals per part de l'empresa contractada tindria la consideració de cessió, d'acord amb la LOPD. Cal fer avinent que en aquest cas la cessió només es podria dur a terme si el titular de les dades, amb caràcter previ a la cessió, presta el seu consentiment, o bé hi ha una llei que habiliti la comunicació. Altrament, es tractaria d'una cessió inconstentida, que la LOPD tipifica d'infracció molt greu (article 44.4.b).

En relació amb la figura de l'encarregat del tractament es fa avinent que la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades va aprovar la Recomanació 1/2010, sobre l'encarregat del tractament en la prestació de serveis per compte d'entitats del sector públic de Catalunya, en la que es recullen els requisits, el règim jurídic, els efectes i les mesures de seguretat aplicables que es deriven de l'existència d'un encàrrec de tractament de dades de caràcter personal per compte d'un tercer. En aquesta Recomanació es recullen no només les previsions de la LOPD, sinó també les derivades del que s'ha denominat l'estatut de l'encarregat del tractament, recollit al capítol III del Títol II del Reglament de desplegament de la LOPD i, especialment, les que resulten de la disposició addicional vint-i-sisena del Reial Decret Legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes del sector públic (TRLCSP).

La disposició addicional vint-i-sisena del TRLCSP preveu expressament que en tots els casos en què la contractació impliqui l'accés del contractista a dades de caràcter personal, de les quals sigui responsable l'entitat contractant, aquell tindrà la consideració d'encarregat del tractament i s'hauran d'establir les previsions de l'article 12.2 de la LOPD.

-En relació amb l'apartat relatiu a la *“justificació de la legitimitat de la captació i dels tractaments posteriors que es prevegin”* (article 10.1.b) de la Instrucció):

En aquest apartat es justifica la legitimitat de la captació per assegurar el bon funcionament i la correcta utilització de l'Àrea d'Aportació, supòsits que es podrien encabir en l'article 6.2 de la LOPD, en concret, per a l'exercici de funcions pròpies de les administracions públiques en l'àmbit de les seves competències.

L'article 2 de la Instrucció 1/2009, defineix videovigilància com la *captació d'imatges, i si escau de veus, a través d'un sistema de càmeres fixes o mòbils que tinguin per finalitat la vigilància o el control en edificis, instal·lacions, vehicles o altres espais públics o privats, per raons de seguretat pública o privada, control del trànsit, control laboral, assegurament del funcionament normal de determinats serveis públics, control dels hàbits, la conducta o l'estat de les persones o per altres raons anàlogues.*

Aquest article concreta les finalitats a les que pot respondre la instal·lació d'un sistema de videovigilància, sent una d'elles la de l'assegurament del funcionament normal de determinats serveis públics.

En aquest apartat, l'Ajuntament, entre d'altres raons, exposa que aquests equips poden exercir un efecte dissuasori davant la comissió d'actes incívics o una mala utilització de les instal·lacions. D'això es desprèn que l'Ajuntament, a través d'aquest sistema, contribuirà a garantir el funcionament normal dels serveis públics (article 2 de la Instrucció 1/2009), en concret el servei públic de recollida de residus municipals. Per tant, la legitimitat de la captació de les imatges i el seu tractament posterior vindria justificat per l'exercici de funcions pròpies de l'Ajuntament, en concret, per l'assegurament del funcionament normal del servei públic de recollida de residus municipals.

- En relació amb l'apartat relatiu a *“ubicació i camp de visió de les càmeres”* (article 10.1.e) de la Instrucció):

S'adjunta a la Memòria la corresponent informació gràfica. En relació amb les càmeres de l'exterior, es fa esment de la previsió que “en un radi de 50 metres no hi ha centres de salut, centres religiosos, de culte, seus de partits polítics o centres educatius on assisteixen menors”. Per la informació gràfica aportada no es pot descartar que les càmeres número 1 i 2 puguin captar imatges d'un espai que podria formar part de la via pública. No obstant això a la memòria s'assenyala que no es captaran imatges de la via pública. En qualsevol cas, recordar que la captació d'imatges de la via pública per a la vigilància d'edificis o instal·lacions només resultarà legítima si és incidental —és a dir, que no capta directament i de forma principal la imatge de persones que transiten o es troben en la via pública— i resulta inevitable per assolir la vigilància de l'Àrea d'aportació. En aquest sentit, de conformitat amb el que s'estableix a l'article 5.4.b) de la Instrucció, les càmeres exteriors han d'estar situades de manera que tinguin un camp de visió limitat a l'accés a l'Àrea per evitar que la captació d'imatges de la via pública vagi més enllà del que sigui estrictament necessari per dur a terme la vigilància dels accessos.

-En relació amb l'apartat relatiu al *“deure d'informació”* (article 10.1 g) de la Instrucció):

Pel que fa als cartells informatius, es fa avinent, d'acord amb el que disposa l'article 12.4 de la Instrucció 1/2009, que caldrà que s'adeqüin al model que s'adjunta annex a la Instrucció.

D'altra banda, l'existència de cartells informatius no exigeix el responsable del fitxer de donar informació sobre la resta d'aspectes previstos a l'article 5.1 de la LOPD. D'acord amb això, l'article 12.6 de la Instrucció disposa que correspon al responsable del fitxer o qui designi en lloc seu, proporcionar a les persones afectades la resta d'informació prevista a l'article 5.1 de la LOPD per mitjà d'impresos o a través de la seva web o seu electrònica, on hi haurà de constar la finalitat específica de la vigilància, com també la resta de la informació establerta als apartats a), d) i e) de l'article 5 de la LOPD, és a dir, s'haurà de donar a conèixer l'existència del fitxer o tractament de dades de caràcter personal, la finalitat de la recollida de les dades i dels destinataris de la informació, de la possibilitat d'exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició així com la identitat i la direcció del responsable del tractament, o si s'escau, del seu representant.

En el cas que ens ocupa, i més enllà dels cartells informatius, la Memòria no es refereix al mitjà o mitjans a través dels quals es facilitarà la informació addicional continguda a l'article 5.1 de la LOPD.

En relació també amb aquest apartat, i d'acord amb el que s'exposa a la Memòria, vist que aquest sistema de videovigilància contribuirà a donar compliment a la Ordenança sobre la recollida de residus municipals i, si escau, a la imposició de les sancions que se'n derivin, l'Ajuntament hauria de donar informació també d'aquest aspecte sigui a través dels corresponents impresos, o amb la difusió a través del web o la seu electrònica de l'Ajuntament, o altra mitjà de difusió que consideri oportú amb la finalitat que les persones que s'adrecin a l'Àrea d'aportació s'hagin assabentat de forma prèvia que les imatges poden ser emprades amb aquesta finalitat.

-En relació amb l'apartat relatiu a les "*mesures de seguretat: concreció del nivell de seguretat exigible i descripció de les mesures de seguretat aplicades*" (article 10 j) de la Instrucció):

En aquest apartat cal recordar als efectes de garantir la integritat i alhora facilitar l'exercici dels drets, que les imatges han d'incorporar un sistema de datació que indiqui el dia i l'hora en què han estat captades (article 21.5 de la Instrucció), tal com apareix a les imatges de les pàgines 16 i 17 de la Memòria.

IV

Pel que fa al fitxer amb la denominació "*Videovigilància de les instal·lacions de l'Àrea d'Aportació de la Deixalleria Municipal*" de la disposició, és d'assenyalar que conté tots els apartats requerits als articles 20.2 de la LOPD i 54.1 del RLOPD i efectua una descripció clara i correcta de cadascun d'ells. Tot i això, pel que fa a l'apartat relatiu a la *finalitat i usos del fitxer* (art. 20.2 a) LOPD i 54.1 a) RLOPD) cal dir el següent:

D'acord amb el que s'explica a l'apartat corresponent de la memòria, la instal·lació de les càmeres es duu a terme amb la finalitat de garantir el bon ús de les instal·lacions. En canvi, el literal de la descripció de la finalitat del fitxer sembla apuntar més aviat a motius de seguretat -evitació de delictes o faltes contra el patrimoni municipal-.

Per això es recomana que, cas de ser així, i que el fitxer obeeixi a aquesta doble finalitat, es reculli d'una manera més clara. Així, per exemple, es podria establir que les finalitats d'aquest fitxer són garantir la seguretat de les instal·lacions i el bon ús de les mateixes per part dels ciutadans. I com a usos del fitxer es podria incloure-hi per una

banda la tramitació dels expedients sancionadores derivats de l'aplicació de l'ordenança municipal de residus com l'exercici d'accions legals.

En qualsevol cas aquesta doble finalitat hauria de quedar degudament reflectida també a la memòria.

Barcelona, 15 de juny de 2012